

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/193/2020
Identifikačné číslo spisu:	1213214058
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1213214058.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D.. Ľ. P., narodeného XX. P. XXXX, trvale bytom v B., Ž. X/A, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mickiewiczova 2, IČO: 35 951 087, proti žalovanej FEROCA s.r.o., so sídlom v Bratislave, Galvaniho 12/B, IČO: 36 807 796, zastúpenej JUDr. Petrom Arendackým, advokátom so sídlom v Bratislave, Železničarska 13, o zaplatenie 7.620,19 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 50 C 151/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. júla 2020 sp. zn. 6 Co 323/2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 1. júla 2020 sp. zn. 6 Co 323/2017 v jeho potvrdzujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec vracia v rozsahu zrušenia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. apríla 2017, č. k. 50 C 151/2013-422, zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 7.620,19 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 6.420,19 eur od 13. novembra 2012 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

1.1 Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie skutkovo zistil, že sporové strany uzavreli dňa 3. septembra 2007 zmluvu o dielo, predmetom ktorej bola výstavba rekreačného domu so začiatkom stavebných prác dňa 3. septembra 2007 a ukončením prác dňa 31. augusta 2008. Žalovaná predmetný dom zhotovila a protokolárne odovzdala žalobcovi dňa 24. novembra 2008. Žalobca dňa 18. mája 2010 reklamoval u žalovanej zatekanie v priestoroch pivnice, ktoré sa pravidelne opakovalo pri väčších dažďoch, pričom poškodenie vnútorných omietok bolo podľa reklamácie v stave, ktorý nevyhnutne potreboval opravu. Žalobca ďalšou výzvou zo dňa 21. júna 2010 reklamoval u žalovanej zvlhnutý múr a vlhkosťou poškodené parkety v komore. Nakoľko žalovaná na reklamácie žalobcu nereagovala, žalobca pristúpil k oprave hydroizolácie, pričom náklady na opravu uplatnil voči žalovanej žalobou.

1.2 Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí odkázal na článok VII. bod 7.1 a článok XIV bod 14.3 zmluvy o dielo a ustanovenia § 52 ods. 1, 2 a 3, § 420 ods. 1, § 644, § 645 ods. 1, § 646 ods. 3 a § 647

zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Skonštatoval, že z obsahu podanej žaloby vyplýva, že predmetom konania je nárok žalobcu proti žalovanej vyplývajúci zo zmluvy o dielo. V dôsledku výskytu väd a následného zatekania do objektu žalobca tieto vady v zákonnej záručnej dobe reklamoval u žalovanej. Nakoľko žalovaná na výzvy nereagovala a vzniknuté vady neodstránila, žalobca na vlastné náklady pristúpil k oprave hydroizolácie. Z vypracovaných znaleckých posudkov jasne vyplýva, že práce, ktoré vykonala žalovaná, neboli zrealizované v požadovanej kvalite a rozsahu, zatekanie do objektu bolo spôsobené nevhodným zrealizovaním hydroizolačnej sústavy, kde na niektorých miestach táto úplne chýbala. Súd prvej inštancie skonštatoval, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že do objektu zatekalo z boku cez steny do pivnice v dôsledku chýbajúcej izolácie. Objekt bol proti vlhkosti izolovaný nopovou fóliou, pričom na jednej strane domu pod touto fóliou chýbala hydroizolácia. Táto fólia mala chrániť hydroizoláciu pred mechanickým poškodením. Na uvedenom nemení nič ani skutočnosť, že zásyp objektu už vykonával žalobca sám vo svojej réžii. Pokiaľ žalovaná ďalej dôvodila, že žalobca si nadmerným zaťažením terasy palivovým drevom a neodborným zásypom okolo objektu vady v izolácii spôsobil sám, takýto výklad práv a povinností v zmluvných vzťahoch je podľa súdu prvej inštancie nesprávny a neudržateľný. Chýbajúcu časť hydroizolácie, ktorá bola iba prekrytá fóliou, nemožno subsumovať a dávať do súvislosti so zásypom objektu v réžii žalobcu. Neodborným konaním žalovanej a porušením jej povinností vyplývajúcich zo zmluvy vznikla žalobcovi škoda. K výške uplatneného nároku uzavrel, že žalovaná uznala iba časť požadovanej sumy, o ktorú žalobca petit žaloby rozšíril, teda sumu 1.200 eur. Pokiaľ ide o sumu vo výške 6.420,19 eur, bolo podľa súdu prvej inštancie jednoznačné, že žalobca náklady vo výške žalovanej istiny uplatnil dôvodne v príčinnej súvislosti so zatekaním vody do objektu, teda príčinnej súvislosti s vadne vykonaným dielom. Žalovaná bola povinná vzniknuté a reklamované vady opraviť, a preto vzniknuté náklady zaviniť žalovaná. Následkom vadného konania žalovanej je vznik škody, za ktorý je žalovaná zodpovedná, pričom náklady, ktoré vynaložil žalobca, boli podľa súdu prvej inštancie v plnom rozsahu opodstatnené a preukázané. Ak by žalobca tieto práce nevykonával, objekt by ďalej nebol spôsobilý na užívanie. Pokiaľ ide o uplatnené úroky z omeškania, súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaná bola povinná v záručnej dobe vytknuté a reklamované vady odstrániť, čo nevykonala. Žalobca ju na odstránenie týchto väd vyzval, avšak žalovaná svoju povinnosť nesplnila, čím sa dostala do omeškania. Žalobca jednostranným úkonom (výzvou) vytvoril predpoklady na omeškanie žalovanej, a preto mu priznal zákonný úrok z omeškania tak, ako si ho uplatnil v žalobe, nakoľko ho považoval za dôvodný.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) v záhlaví označeným rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu sumy 1.200 eur a v prevyšujúcej časti ho zmenil tak, že žalobu zamietol. Žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že v septembri 2012 žalobca zrealizoval vo vlastnej réžii stavebné práce za celkovú fakturovanú sumu 6.420,19 eur. Žalobca si voči žalovanej uplatnil túto čiastku titulom zodpovednosti za škodu, resp. zodpovednosti za ujmu, ktorá mu vznikla vynaložením týchto nákladov v dôsledku porušenia právnej povinnosti dodať dielo v dohodnutej kvalite (bez väd). Súdny znalec v znaleckom posudku k obsahu a rozsahu predmetných sanačných prác vykonaných žalobcom z hľadiska ich opodstatnenosti uviedol, že tieto práce spočívali vo výmene strešných vrstiev pochôdznej strechy nad pivnicou. Tieto práce nijako nesúviseli s prejavmi porúch v pivnici domu na obvodových stenách (zatekanie cez steny). Z citovaného znaleckého posudku teda možno prijať skutkový záver, že uplatnené sanačné práce neboli realizované ako dôsledok reklamovanej vady diela. Za tohto skutkového záveru potom žalobca nemôže s úspechom tvrdiť, že uplatnená ujma/škoda v rozsahu 6.420,19 eur mu vznikla v príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti žalovanej. Odvolací súd tak dospel k záveru, že žaloba nie je v tejto časti istiny a súvisiaceho príslušenstva (úrokov z omeškania) dôvodná. Pokiaľ ide o samotnú výšku škody, odvolací súd však musel prisvedčiť skutkovému tvrdeniu žalovanej, že sanáciou terasy došlo k jej kvalitatívnemu zhodnoteniu oproti projektu (zvolením drahších a kvalitnejších materiálov), čo nemôže byť na ťarchu žalovanej ako zhotoviteľa diela.

2.1 Pokiaľ ide o nárok na zaplatenie sumy 1.200 eur, odvolací súd tento právne posúdil ako nárok na úhradu nákladov na odstránenie reklamovaných väd diela, a nie ako nárok na náhradu škody. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná nenastúpila na riadne odstránenie reklamovanej vady do

siedmich dní od výzvy žalobcu, vzniklo žalobcovi podľa článku XIV, ods. 14.4 zmluvy o dielo právo zabezpečiť si odstránenie väd diela inou organizáciou. Uvedené aj žalobca zrealizoval prostredníctvom prác v zmysle záverov znalca. Z takto dojednaného práva logicky vznikol žalobcovi nárok na náhradu týchto nákladov, pretože sa nimi v zmysle odporúčania znalca uvedeného v znaleckom posudku odstraňovala reklamovaná vada diela (prejavujúca sa v zatekaní /vlhnutí múrov v priestorov pivnice), ktorú znalec odborne definoval ako „nevyhovujúce zrealizovanie hydroizolačnej vrstvy spodnej stavby prejavujúcej sa v suteréne domu". Pokiaľ ide o odvolacie námietky ohľadom neurčitosti faktúry týkajúcej sa predmetných prác, dospel odvolací súd k záveru, že tento listinný doklad je ohľadom vykonaných prác a miesta realizácie diela dostatočne určitý (z faktúry je zrejmé, že boli vykonané na objekte hydroizolačné práce tlakovou mikroinjekciou, plošná impregnačná injekcia) a v kontexte s ostatnými súvisiacimi dôkazmi (výpoveď žalovanej, závery znaleckého posudku) ho nemožno prehliadnuť.

2.2 O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 396 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.") a vzhľadom na čiastočný úspech a neúspech každej zo sporových strán (zohľadniac aj zásadu spravodlivosti) rozhodol tak, že žiadnej z nich nárok na ich náhradu nepriznal.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu jeho potvrdzujúcej časti a výroku o náhrade trov konania podala dovolanie žalovaná a jeho prípustnosť odôvodnila dovolacími dôvodmi podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) C. s. p. V dovolaní naformulovala prvú právnu otázku v znení, či možno v zmluve dohodnutý nárok na náhradu nákladov na odstránenie väd zhotoveného diela uplatniť voči zhotoviteľovi ešte pred tým, ako tieto náklady objednávatel' vynaloží, ak takáto možnosť nebola v zmluve výslovne dohodnutá. V tejto súvislosti uviedla, že v danom prípade žalobca netvrdil a ani nepreukázal, že by sumu vo výške 1.200 eur skutočne tretiemu subjektu vykonávajúcemu odstránenie väd diela uhradil. Žalobca v konaní dôkaz o vykonaní úhrady tejto sumy pred súdom prvej inštancie nepredložil, predložil iba faktúru na uvedenú sumu. Žalobca až na výslovnú výzvu odvolacieho súdu predniesol tvrdenie o úhrade, keď uviedol, že faktúra bola zaplatená v hotovosti a predložil ako dôkaz príjmový doklad (ktorému podľa názoru žalovanej chýbali podstatné náležitosti, a to vrátane čísla dokladu a podpisu príjemcu). K tomuto dôkazu sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nijako nevyjadril, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti, čo je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 420 písm. f) C. s. p. Z napadnutého rozhodnutia nebolo zrejmé, či považoval odvolací súd úhradu predmetnej sumy za vykonanú na základe príjmového dokladu alebo na základe iných dôkazov. Žalovaná ďalej doplnila, že už z povahy veci nie je možné priznať nárok na náhradu prostriedkov na odstránenie väd, pokiaľ tieto prostriedky neboli ešte vynaložené, resp. pokiaľ sa nepreukázalo ich vynaloženie. Uvedené platí o to viac, pokiaľ zmluvné dojednania medzi stranami nezakladajú nárok na zaplatenie sumy už pred vynaložením týchto prostriedkov. Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd" alebo „dovovací súd") sa touto právnou otázkou nezaoberala.

3.1 Pokiaľ ide o výrok o náhrade trov konania, odvolací súd síce konštatoval, že obe sporové strany mali v konaní čiastočný úspech, avšak toto konštatovanie nie je dostatočné, pretože z neho nevyplyva pomer úspechu a neúspechu sporových strán. Je pritom zrejmé, že žalobca uspel v časti istiny vo výške 1.200 eur, ale žalovaná v časti istiny 5.220,19 eur a v celom príslušenstve, a teda žalovaná mala jednoznačne vyšší pomer úspechu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu však nie je zrejmé, či takýto pomer úspechu považoval za zistený alebo vychádzal z iného pomeru. Odvolací súd len konštatoval, že zohľadnil aj zásadu spravodlivosti, ale nijako nešpecifikoval, ako túto zásadu aplikoval, a čo bolo jej náplňou. Uviedol, že postupoval podľa ustanovenia § 255 ods. 2 C. s. p., ktoré nezohľadňuje iné kritériá ako pomer úspechu. Predmetné ustanovenie síce pripúšťa, aby súd nepriznal náhradu trov konania ani jednej strane, ale v zmysle judikatúry dovolacieho súdu (sp. zn. 6 M Cdo 19/2010) ho nemožno vykladať inak, než, že k nepriznaniu náhrady trov konania súd pristúpi, len ak pomer úspechu a neúspechu oboch strán je rovnaký, resp. nepatrne iný. Uvedené pochybenie zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Zároveň sa odvolací súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 C. s. p. Dovolaciu súdu navrhla, aby rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol aj v časti istiny 1.200 eur a priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu alebo aby rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že v podaní z 30. októbra 2014 označenom ako „Vyjadrenie navrhovateľa k Znaleckému posudku a zmena - rozšírenie žalobného návrhu v časti III.“ uviedol, že „Navrhovateľ v súvislosti s vadne vykonanou hydroizoláciou zo strany odporcu v ďalšej etape odstraňovania reklamovanej vady vykonal v mesiaci júl 2014 sanáciu/opravu poslednej časti odporcom vadne vykonaného diela. Navrhovateľ vykonal sanáciu/opravu vád diela na základe odporúčania znalca - D.. F. D., X., ktorý v nadväznosti na uskutočnenú obhliadku diela za účelom vypracovania znaleckého posudku navrhovateľovi odporučil vnútorné odstránenie navrhovateľom reklamovaných vád prostredníctvom mikroinjektáže. Odstránenie vád podľa predchádzajúcej vety realizoval pre navrhovateľa dodávateľ Ing. Róbert Petriska AQUAIZOLING, IČO: 17 826 870, ktorý za vykonané práce navrhovateľovi vyúčtoval sumu v celkovej výške 1.200 eur (faktúra č. 1400051 zo 4. júla 2014), ktorú navrhovateľ zaplatil v lehote splatnosti. Preto tvrdenie žalovanej v dovolaní o tom, že žalobca až na výslovnú výzvu odvolacieho súdu predniesol tvrdenie o úhrade, je nepravdivé. Právny zástupca žalovanej následne na pojednávaní dňa 7. novembra 2014 uviedol, že „sám navrhovateľ rozšíril žalobu o sumu 1.200 eur, kde hovorí, že ide o poslednú etapu prác na odstránenie zistených vád, a to vykonanie injektáží do obvodových stien pivnice. Ak tomu tak je, tak dôvodný návrh by mohol byť len na sumu 1.200 eur...“ Vzhľadom na skutočnosť, že v konaní pred súdom prvej inštancie žalovaná tvrdenie žalobcu o úhrade sumy 1.200 eur vôbec nerozporovala, ale akceptovala ako dôvodný návrh, úhrada sumy tak medzi stranami nebola sporná. V zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 C. s. p. tak tvrdenú úhradu nákladov vo výške 1.200 eur žalobcom nebolo potrebné preukazovať, pretože ju súd prvej inštancie považoval za nespornú. Z tohto dôvodu na príjmový pokladničný doklad doložený žalobcom v odvolacom konaní (nad rámec dokazovania) odvolací súd ani neprihliadal, a preto neexistoval ani dôvod, aby sa k tomu vo svojom rozhodnutí vyjadroval. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovanej zamietol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Dovolateľka namietala, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné z dôvodu nedostatočného odôvodnenia. Mala za to, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s otázkou preukázania úhrady nákladov na odstránenie reklamovaných vád diela vo výške 1.200 eur zo strany žalobcu, a že nedostatočne odôvodnil nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8. Pokiaľ dovolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd v tejto súvislosti odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska

nedotkli, preto ho treba považovať za aktuálne a použiteľné. V danom prípade obsah spisu dal podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Dovolací súd zistil, že išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí § 393 ods. 2 C. s. p., ktorým došlo k porušeniu práva sporových strán na spravodlivý proces.

9. Dovolateľka odvolaciemu súdu vytýkala v prvom rade nedostatočné odôvodnenie rozsudku. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 1. júla 2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

10. Dovolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok nespĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 C. s. p. a je zmatečný. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podaním z 30. októbra 2014 (č. I. 209 spisu) navrhol rozšírenie žalobného návrhu v časti istiny o sumu 1.200 eur titulom náhrady nákladov na odstránenie reklamovaných väd diela. Malo ísť o odstránenie reklamovaných väd prostredníctvom mikroinjektáže, ktoré mal realizovať dodávateľ Ing. Róbert Petriska AQUAIZOLING. Žalobca k predmetnému návrhu priložil faktúru č. 1400051 zo 4. júla 2014, ktorá mala byť uhradená v hotovosti. Iný doklad o úhrade predmetnej sumy žalobca v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nepredložil. Súd prvej inštancie v bode 74. svojho rozsudku uviedol, že žalovaná uznala predmetnú časť nároku žalobcu vo výške 1.200 eur. Žalovaná v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie namietala, že nárok žalobcu vo výške 1.200 eur neuznala, keďže vo svojom vyjadrení z 5. novembra 2014 (č. I. 225) uviedla, že bez bližšej špecifikácie uvedeného nároku žalobcu k nemu nevie zaujať stanovisko. Zároveň namietala neurčitosť faktúry, ktorá bola k návrhu na rozšírenie žaloby priložená. Dovolací súd nariadil odvolacie pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 24. júna 2020, a v priebehu ktorého bola právna zástupkyňa žalobcu vyzvaná na zodpovedanie otázky, kedy bola faktúra č. 1400051 na sumu 1.200 eur zaplatená. Právna zástupkyňa žalobcu uviedla, že o tom nemá informáciu, avšak predstúpil žalobca, ktorý uviedol, že faktúru zaplatil v deň, kedy bola vystavená,

ale nemá o tom doklad. Podaním z 25. júna 2020 (č. l. 463 a nasl.) žalobca doručil odvolaciemu súdu príjmový pokladničný doklad ako potvrdenie o úhrade faktúry č. 1400051 na sumu 1.200 eur. Na pojednávaní nariadenom odvolacím súdom, ktoré sa uskutočnilo dňa 1. júla 2020, právny zástupca žalovanej namietal, že na predložennom príjmovom pokladničnom doklade chýba číslo dokladu a podpis príjemcu. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí nijako nevysporiadal s otázkou preukázania úhrady sumy 1.200 eur zo strany žalobcu, obmedzil sa iba na konštatovanie (v bode 9. rozhodnutia), že faktúru č. 1400051 považuje za dostatočne určitú vo vzťahu k špecifikácii vykonaných prác a miestu realizácii diela. Je potrebné zdôrazniť, že rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil práve v časti priznanej sumy 1.200 eur.

11. Podľa § 151 ods. 1 C. s. p. skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

12. Podľa § 154 C. s. p. prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

13. Podľa § 186 ods. 2 prvá veta C. s. p. súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti.

14. V prejednávanej veci je potrebné otázku úhrady nákladov na odstránenie reklamovaných väd diela vo výške 1.200 eur zo strany žalobcu považovať za tak rozhodujúcu, že bolo úlohou odvolacieho súdu sa s ňou v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať, a to navyše za situácie, že vo vzťahu k tejto otázke doplnil dokazovanie. V napadnutom rozhodnutí sa však odvolací súd k tejto otázke nevyjadril, čo zaťažuje jeho rozhodnutie vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) C. s. p.

15. V prvom rade je potrebné konštatovať, že nie je pravdou, že by žalobca v konaní prvýkrát predniesol skutkové tvrdenie o úhrade nákladov na odstránenie reklamovaných väd diela vo výške 1.200 eur až na výzvu odvolacieho súdu. Tak, ako to uviedol žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu, predmetné tvrdenie uviedol už vo svojom podaní z 30. októbra 2014 (č. l. 209 spisu), v ktorom navrhol rozšírenie žalobného návrhu. K podaniu priložil faktúru č. 1400051 zo 4. júla 2014 a v texte návrhu výslovne uviedol, že ju zaplatil v lehote splatnosti. Námetka žalovanej sa tak v tomto smere nezakladá na pravde.

16. Dovolací súd v tejto súvislosti nespochybňuje prípadné závery súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu týkajúce sa aplikácie ustanovenia § 151 C. s. p., v zmysle ktorého skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že žalovaná uznala časť nároku žalobcu vo výške 1.200 eur, pričom pravdepodobne poukazoval na stanovisko právneho zástupcu žalovanej na pojednávaní dňa 7. novembra 2014, v ktorom tento uviedol: „sám navrhovateľ rozšíril žalobu o sumu 1.200 eur, kde hovorí, že ide o poslednú etapu prác na odstránenie zistených väd, a to vykonanie injekcií do obvodových stien pivnice. Ak tomu tak je, tak dôvodný návrh by mohol byť len na sumu 1.200 eur...“ Procesný predpis vo vzťahu k ustanoveniu § 151 C. s. p. kladie dôraz na výslovnosť popretia skutkových tvrdení strany. Popretie skutkových tvrdení protistrany musí byť výslovné. Nepostačuje všeobecné vyhlásenie (napr. o tom, že žaloba je úplne nedôvodná), z ktorého by bolo možné vyvodiť iba konkludentný nesúhlas strany so skutkovým stavom tvrdeným protistranou. Výslovné popretie skutkových tvrdení protistrany môže mať podobu a) vyhlásenia, že konkrétne skutkové tvrdenie protistrany nie je pravdivé, a súčasného predloženia iného skutkového tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, b) iba predloženia iného skutkového tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach alebo c) iba vyhlásenia, že konkrétne skutkové tvrdenie protistrany nie je pravdivé. Predloženie iného skutkového tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach je potrebné považovať za výslovné popretie skutkového tvrdenia protistrany, ak je z jeho obsahu dostatočne jasné, že skutkové tvrdenie protistrany pri ňom neobstojí. Bez predloženia iného skutkového tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach je popretie účinné iba vtedy, ak strana iné skutočnosti nevie uviesť preto, že ich nepozná. Má sa však za to, že každý pozná predmet svojho konania (to, čo urobil) a predmet svojho vnímania (to, čo videl alebo počul). Strana má preto povinnosť predložiť iné skutkové tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, ak sú tieto predmetom jej vlastného konania alebo vnímania; inak je popretie skutkového tvrdenia protistrany neúčinné (Števček,

M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, s. 573-575). V okolnostiach prejednávanej veci je možné konštatovať, že k výslovnému popretiu skutkového tvrdenia žalobcu o úhrade sumy vo výške 1.200 eur zo strany žalovanej nedošlo včas v súlade s princípom zákonnej koncentrácie konania podľa § 154 C. s. p., keďže žalovaná toto skutkové tvrdenie poprela až vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu však nie je zjavné, či skutkové tvrdenie žalobcu o úhrade nákladov na odstránenie reklamovaných väd diela vo výške 1.200 eur považoval za nesporné, resp. či považoval úhradu predmetnej sumy žalobcom za preukázanú z iných dôvodov. Je potrebné poukázať aj na ustanovenie § 186 ods. 2 prvá veta C. s. p., v zmysle ktorého súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Ak odvolací súd dopĺňal dokazovanie vo vzťahu k úhrade nákladov vo výške 1.200 eur z dôvodu, že mal dôvodnú pochybnosť o pravdivosti zhodného tvrdenia strán o ich úhrade, bude potrebné, aby tieto svoje závery v odôvodnení potvrdzujúcej časti svojho rozhodnutia uviedol a riadne odôvodnil. Odvolací súd sa preto bude musieť v ďalšom konaní vysporiadať aj s touto rozhodujúcou skutočnosťou a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený jednak s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ako aj s poukazom na ním prijaté právne závery.

17. Podľa § 255 ods. 1 a 2 C. s. p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

18. Dovolací súd zistil, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné aj vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania. Ako uviedla žalovaná v dovolaní, odvolací súd síce v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že obe sporové strany mali v konaní čiastočný úspech, avšak toto konštatovanie nie je dostatočné, pretože z neho nevyplyva pomer úspechu a neúspechu sporových strán. Je pritom zjavné, že žalobca uspel v časti istiny vo výške 1.200 eur, ale žalovaná v časti istiny 5.220,19 eur a v celom príslušenstve, a teda žalovaná mala jednoznačne vyšší pomer úspechu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu však nie je zjavné, či takýto pomer úspechu považoval za zistený alebo vychádzal z iného pomeru. Odvolací súd len neurčito konštatoval, že zohľadnil aj zásadu spravodlivosti, ale nijako nešpecifikoval, ako túto zásadu aplikoval, a čo bolo jej náplňou. Uviedol, že postupoval podľa ustanovenia § 255 ods. 2 C. s. p., ktoré nezohľadňuje iné kritériá ako pomer úspechu. Predmetné ustanovenie síce pripúšťa, aby súd nepriznal náhradu trov konania ani jednej strane, ale v zmysle judikatúry dovolacieho súdu (sp. zn. 6 M Cdo 19/2010) ho nemožno vykladať inak, než, že k nepriznaniu náhrady trov konania súd pristúpi, len ak pomer úspechu a neúspechu oboch strán je rovnaký, resp. nepatrne iný. Uvedený nedostatok zaťažuje rozhodnutie odvolacieho súdu vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) C. s. p. aj vo výroku o náhrade trov konania. Bude preto úlohou odvolacieho súdu výrok o náhrade trov konania riadne odôvodniť tak, aby spĺňal požiadavky na odôvodnenie rozsudku podľa § 393 ods. 2 C. s. p.

19. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomocí patrí (§ 450 C. s. p.).

20. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f) C. s. p., ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie,

rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

22. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.